

Rekommandation 23/2023
Forslag A 1948/UHN
Behandles af Udvalget for et Holdbart Norden

Betænkning over svar på REK 23/2023

Udvalget for et Holdbart Norden foreslår, at Nordisk Råd tager svar på rekommandation 23/2023 til efterretning og afventer *politisk dialog* hvad angår Cruiseturism.

Baggrund

Rekommandationen har følgende ordlyd:

Nordisk Råd anbefaler Nordisk Ministerråd

at udvikle en helhetlig, nordisk plan for bæredygtig og udslippsfri cruiseturisme i Norden

at udvikle en felles strategi for et strengere rammeværk for bæredygtig og udslippsfri cruisetrafik i Arktis

Svar fra Nordisk Ministerråd

Ved det nordiske miljø- og klimaministermøde den 28. oktober 2020 undertegnede ministrene deklARATIONEN "Renere krydstogter med mere landstrøm" med fokus på at gøre Østersøområdet til bæredygtige krydstogtsdestinationer. (se deklARATIONEN her: <https://www.norden.org/da/declaration/rekere-krydstogter-med-mere-landstroem-nordisk-foererposition-i-arbejdet-med-goere>)

MinisterdeklARATIONEN understøttede det danske 2020 formandskabs lancering af et initiativ om at fremme af bæredygtig cruiseturisme i Østersøregionen. Initiativet fik i 2021 stor bevågenhed, bl.a. som følge af en konference i København ultimo oktober 2021 med over 70 deltagere fra større havnebyer i Østersøregionen, men også fra Island, Grønland og Færøerne, og som førte til, at flere større byer og havne i Norden vedtog mål og planer for bæredygtig og nul-udslips cruiseturisme.

Det danske formandskabsinitiativ resulterede i to større rapporter: "Towards Sustainable Cruise Tourism in the Greater Baltic Sea Area" og "Roadmap for a Sustainable Cruise Destination in the Greater Baltic Sea Region" (se begge rapporter her: <https://drive.google.com/drive/folders/1xUy4KNGSva-07irzkgMMzMDE-x2YEUgx>).

Særligt sidstnævnte ("Roadmap for a Sustainable Cruise Destination in the Greater Baltic Sea Region") udgør en samlet strategisk ansats for at fremme bæredygtig og emissionsfri cruise turisme i Østersøområdet. Rapporten fremhæver, at den primære rolle for Nordisk Ministerråd er at fremme agendaen politisk og opnå konsensus om ambitionen fra de primære aktører om, at Norden bliver den mest bæredygtige krydstogtdestination i verden i 2030. Rapporten konkluderer, at dette må anses for opnået.

Derudover peger rapporten på en række regulatoriske, teknologiske og finansielle muligheder, som er til rådighed og kan anvendes af de centrale aktører for at fremme 2030-visionen. De centrale aktører er primært nationale regeringer, havne, bystyrer og rederier/skibsejere. Centralt står de nationale regeringers og byers muligheder for at vedtage regulatoriske rammer, som fremmer mere bæredygtig cruiseturisme, samt nationale energipolitiske prioriteringer og dermed muligheder for at tilvejebringe af alternative drivmidler for krydstogtskibe (særligt landstrøm), herunder de nødvendige infrastrukturinvesteringer i havneanlægs kapaciteter.

Mulighederne og initiativets brede bevågenhed har medvirket til, at en række byer og havne siden har taget initiativer til at fremme af bæredygtig cruiseturisme i Østersøregionen, men også i fx Island med støtte fra bl.a. Nordic Innovation.

Den efterspurgte samlede strategi for cruiseturisme er på den baggrund allerede udviklet for Østersøregionen, og med anbefalinger og kortlægning af muligheder til rådighed for resten af Norden også.

Inden for Nordisk Ministerråd samarbejder landene pt. om søfartens grønne omstilling, baseret på Clydebank deklARATIONEN fra COP26 om udpegning og omstilling af regionale skibskorridorer til nul-emissionsruter. Den 3. maj 2022 antog miljø- og klimaministre [en deklARATION om nollutsläpprutter för sjöfart mellan de nordiska länderna](#) og lancerede et pilotprojekt om udpegning af grønne skibskorridorer og potentielle samarbejdspartnere i Norden. Projektet er fulgt op i en fase-II i 2023-2024, hvor man mere målrettet engagerer skibsredere, havne og potentielle investorer i omstillingen af én eller flere skibsruter i Norden, samt udarbejder økonomisk og tekniske feasibility studier for at understøtte omstillingen. Indsatsen forventes intensiveret og muligvis geografisk udvidet i det kommende samarbejdsprogram 2025-2030 for miljø- og klimasektoren.

Fsva. rekommandationens anden del (at udvikle en fælles strategi for et strengere rammeværk for bæredygtig og utslippsfri cruisetrafik i Arktis) henvises til det svenske formandskabs svar på Nordiska rådets rek. 24/2023 om Kryssningsturism

Nordisk Ministerråd anser hermed rekommandationen for delvist besvaret.

Udvalgets synspunkter

Udvalget noterer med stor interesse svaret fra Nordisk ministerråd og velkommer det vigtige arbejde med at gøre Østersøområdet til en bæredygtig krydstogtdestination. Skibsfart påvirker Østersøen betydeligt både miljømæssigt og økologisk. Skibe udleder store mængder svovl- og kvælstofemissioner, som bidrager til forurening og overgødning af havmiljøet. Desuden viser flere rapporter at skibe utilsigtet kan udlede olie eller kemikalier, hvilket har ødelæggende konsekvenser for det marine miljø samtidig med at skibe transporterer ballastvand fra én region til en anden, hvilket kan introducere invasive arter til Østersøen. Desuden kan skibstrafik også forårsage direkte skade på havbunden gennem ankring og sejlads i lavvandede områder, hvilket kan ødelægge havgræs og andre vigtige habitater. Østersøen er i forvejen under stort pres og miljøtilstanden i yderst ringe forfatning. Dette understreger vigtigheden af at arbejde med at gøre Østersøområdet til en bæredygtig krydstogtdestination.

Udvalget noterer miljø- og klimaministrene deklaration [en deklaration om nollutsläpp-rutter för sjöfart mellan de nordiska länderna](#) og pilotprojektet om udpegning af grønne skibskorridorer og den nu mere målrettede indsats mod at engagere skibsredere, havne og potentielle investorer i omstillingen af én eller flere skibsruter i Norden. Udvalget opfordrer til at indsatsen intensiveres og udvides geografisk. Indsatsen bør afspejles i det kommende samarbejdsprogram 2025-2030 for miljø- og klimasektoren, og udvalget for et holdbart Norden opfordrer ministerrådet til løbende at informere om fremdriften af initiativerne.

Udvalget ønsker at fremhæve vigtigheden af at have fokus på indsatser i arktisk. Cruiseturisme i arktisk øges markant i disse år, og de arktiske områder er sårbare over for forstyrrelser, og en fælles strategi for cruiseturisme i området er vigtig.

Reykjavík, den 29. oktober 2024

Tove Elise Madland (A)

Karin Gaardsted (S)

Åsa Karlsson (S)

André N. Skjelstad (V)

Christian Friis Bach (V)

Martin Paasi (samI)

Mariane Paviasen (IA)

Angelika Bengtsson (SD)

Johan Andersson (S)

Louise Mehnke (S)

Krista Mikkonen (gröna)

Emma Berginger (MP)

Teitur Björn Einarsson (Sj.)

Steinunn Þóra Árnadóttir (vg)

Staffan Eklöf (SD)

Himanshu Gulati (FrP)

